

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 A' TSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG' KE-
 GYELMÉVEL.

Indúlt Bétsből 30. Mártziusbann. 1798.

O l o s z O r s z á g.

Roma, Mártzius 8-dikán:—,,

„Vólt Status-Secretárius Kárdinál *Doria*, Kárdinális Prodatarius *Roverella*, az a' todótságáról és a' tudományokhoz viselstető buzgóságáról nevezetes Kárdinális *Borgia*, *Altiani*, *Carandini* és *Livizzani* Kárdinálisokkal 's-még valami 12 más Fő Prælátusokkal egyetemben, ma jó reggel, egészfszen véletlenül, és nem nyilvánságos okokra nézve, előbb egy Kláftomba árestomba vitették 's-tsak hamar az után

Civita-Vechiába szállítottak olyan parantsolát mellet, hogy további állapotjokat ott várják-el. — Kárdinális *Antici*, az ilyen környülállásokra, 's-időségere és beteges-vóltára-nezve is, a' maga Kárdinálisi méltóságáról le-mondott. —

„Az árefáltatások itt Roma városábann még Mártzius' 10-dikéig sem szüntenek vólt meg. A' több számos árefáltatottak között vagynak Principe *Spinelli*, 's-Monseigneur *Carraffa* és *Maccaroni* is. Hasonló sorsra jutott volna a' ki-adatott rendelések szerént Kárdinális *Rinocini* is, ha igen nagy bajjal, és gyalog, Romából meg nem szökött volna. — „A' tsendőség egyéb-atánt az ólta, hogy a' 22 Trans-Tiberianus támadók meg-ölettettek, a' városban meg-lehetős lábann-áll. A' 18 és 30 esztendők között lévő Romai férfiak magokat mind bé irattatni, és katona szolgálatot tenni kénytelenítettnek. —

„Azok a' Februárius' vége felé Romában történt zenebonak, nem tsak nagy vér-ontást, hanem nagy pufztulásokat is okoztak más helyekenn is a' Romai tartományokban. Így történt a' Spoletói Hertzegegségben *Terni* városával, a' melynek tsak az ő nevezetes Viz-esése hagyatott-fenn a' nézésre. Az alkalmatofság ezen városnak el-pufztittatására onnét vétetett, hogy mint iratik, a' nép a' Frantzia katonák ellen fel-kelvén, 18-tzat közzöllök meg ölt;

melynek hire a' Frantzia fő Vezérhez meg-
érkeztvén, ez azonnal sereget küldött-el a' vá-
rosnak tüzzel és vafsal való el-pufztítására; mint
mondják, hogy meg is esett a' dolog. —

„Neápolisból sok olyan szökevények jönnek
ide Romába által, a' kik a' Neapolisi tömlözetek-
ből ki-botsáttatván, magokat Demokratáknak és
Patriótáknak nevezik. — Beneventó és Ponte-
Córvo nevü Romához tartozó tartományok is
szabadoknak lenni ki-hirdették magokat, és a'
Frantzia fő vezérhez küldöttek, hogy ren-
deljen Frantzia fegyveres sereget hozzájuk.
Hogy a' Frantzia fő vezér a' Neapolisi Ország-
lö-fizéknél jelentést tett légyen egy Frantzia se-
regnek a' nevezett Romai vidékekre a' Neapo-
lisi földönn való keresztül-útaazása iránt — ir-
ják — de, hogy mitsoda feleletet vett, még
nem olvastuk.

Neapolisból Mártzius' 7-dikénn: —,

„Az izenettel ide küldetett Frantzia Gene-
rál Belard, sokáig együtt vólt Marquis *Galló*
ő Excellentiájával: hanem; hogy mi forgott
legyen fenn közöttök, még ebből semmi kö-
zönségese nem lett.,,

Meg-érkeztvén Gen. Berthier Romából Mey-
landba, egyéb rendelések között, ezeket is ki-
hirdettette a' Frantzia Directorium nevébenn
— 1)ször. Hogy a' Velentzei földről a' Cisál-
pinai földre által ment Pátriótákat fogadják jól;

továbbá — 2)szor. Hogy a' Romai és Cisálpina Respublikák között lejendő állandó határ oly módon jegyeltefsék-ki, hogy St. Leo' és Pesaró' várai is a' Cisálpinai Respublikához tartozznak, oly fel-tétel alatt, hogy a' megnevezett két várat a' Cisálpinusok örökké erőfs állapotban tartsák. —

Ferrarából, Mártz. 13-dikánn: — „

„Egy páfztori-levélre nezve, a' melyet az ide való Kárdinális Ersek *Mattei* ö Eminentziája az Alsó-Pó' Departamentoma béli Directoriális Biztoshoz intézett, és azon ki-fogásra nézve, mellyel az Érsek ezen páfztori-levelében a' Királyság-gyülölés' hitének le-tétele ellen élni akart, egy végzésre indítottot a' Directorium, a' mely 6-dikbánn tétetett közönségese, és ez a' foglalátja: — 1)szor. A' Ferrarai Érsek Kárdinális *Mattei Roman*, magát az Országgló-fzék' bizodalára érdemetlenné tette, melyhez képpest néki az Isten-tifztalet' ki-folgáltása meg-tiltatik — 2)szor. Meg-tiltatik néki a' Cisálpinai Respublika' földinn való minden további mulatás, melyhez-képpest ö ezen rendelésnek vétele után, a' Ferrarai földet 24, a' Cisálpinai földet pedig 48 órák alatt elhagyni tartozik — 3)szor. Az Alsó-Pó' Departamentoma-béli Directoriális Biztos ezt a' végzést töltse-be — 4)szer. A' Departamentális Adminisztráció a' Püspöki jofzágot el-foglalván, a' már fenn-álló törvények szerént adminisztrálja &c. — „

„Cisálpinai Directoriális Præses *Mofcati*.
Secretarius *Sommariva*.

Florentziából: — „A' Toskánai Fő és Nagy Hertzeg, Pápa' ő szentségét mingyár hogy Siena' várofsába meg-érkezett, Marquis *Manfredini* által igen kegyesenn közöntetvén, 6 lóval szekérral és egyéb Commoditásokkal is meg-kináltatta, de a' melyeket, a' Pápa többire nem fogodott-el. Egyszersmind a' Toskánai tartományokban lévő Püspökökhöz egy Circulárist botsátván ő Fő Herrzégsege, a' Pápának Sienába való érkezéséről nékik is jelentést tétetett: hanem egyszersmind olyan tekintetből, hogy ő szentsége ottan a' leg szorosabb *Incognito* akar lenni, mind azokat a' közönséges ceremoniakat és tisztefség-tételeket, a' melyek a' Pápának valahova való menetelekor véghez menni szoktanak volt, itt meg-tiltotta.

N é m e t O r s z á g.

Ezen három tengeri szabad kereskedő Német városok, Brema, Lübek, és Hamburg, egy Kérvő levéllel járultak a' Raftadtban lévő Birodalmi Deputátzióhoz, a' mely a' következő 4 pontokat foglalja magába: — 1)ször. Hogy ök, valamint a' Vestpháliai békelség-kötéskor, ugy itt Raftadtban is a' Birodalmi békelség-kötésbe foglalatsanak-bé, és a' békéllő Felek által tétetődjenek bizonyosokká a' felöll, hogy minden Privilégiumjaikkal, szabadságaikkal, és Kereskedési Jussaikkal, továbbá is Birodalmi Rendeknek esmertefsének — 2)ször. Hogy ezen három városoknak minden jövendőben eshető Birodalmi háboruk' alkalma-

tofságával, a' Birodalomhoz tartozó és Constitu-
 zió szerént való kötelefségeiknek meg-tétele mel-
 let, telyes kereskedési neutralitás engedtsék —
 3) Szer. Hogy azok a' folyó-vizek is, a' melyek
 mellett ezen három kereskedő városok fekülznek,
 minden jövendő-béli Birodalmi háboruban, egész-
 szen szabadokká és neutrálisokká tétettségnek —
 4) Szer. Hogy a' Birodalmi belső és közös keres-
 kedés a' lehetőségig könnyebbitésék, és ujj vá-
 moknak 's-adóknak rendelése-, vagy a' már fenn-
 állóknak nagyobbbitása-által, ne terheltsék. — „
 Ezt Raftadtból Mártzius 16-dikánn irták,

A' Rénus bal partján fekvő Prufsus Státu-
 sokról sok féle ellenkező dolgokat irtak egy időts-
 kétől fogva, a' melyekből most az hozatott-ki,
 hogy azok is, mint az egész Rénus bal partjának
 részeik, Francia Országgal egyesitetnek, majd
 pedig, hogy azok tovább is a' Prufsus Király' bir-
 tokábánn fognának maradni. Mind ezeknek a' bi-
 zontalanságoknak véget vét egy 14-dik Mártziusi
 Acheni tudósítás, melynek ez a' foglalata: — „

„Itt a' következő dolog hirdettetődék-ki: — „

„A' Röer-Departamentomnak itt lévő Centrális
 Adminiftrációja, a' Directoriális Biztos Rudler'
 rendeléseinek a' Rénuson innét lévő régi Prufsus
 tartományokban való bé-töltetésekre, *Lepine*, *Dan-*
tzenberg, és *Wassend* Hazafiakat küldötte el *Meurs-*
be, *Geldriába*, és *Kliviába*, Biztosoknak; a' hól
 tehát az el petsétele-s-béli foglalatofságok az Or-
 szágló-székhez és Finántziához tartozó Kamarák-
 ban, minden protestálások mellett is (voltak tehát
 a' Prufsus Országló-szék' részéről, tsak ugyan pro-
 testálások?) egészfzen tökéletettségre vitettek, &c-

H e l v é t z i a.

Frantzia Generál *Schauenburg* így írta-meg a' vezérlése alatt lévő seregnek *Berna* várofsába való bé-menetelet, *Paris*ba a' *Directorium*hoz: — „

„Hazafi *Directorok*! *Solothurn*ból küldött utóbbi levelemben említettem vala, hogy feles erővel *Berna* felé vettem légyen útam. *Ventos'* 14-dikénn (*Mártz* 4 dikénn) a' *Bonami'* vezérlése alatt lévő 5 *Batalion*nak a' tábor' derekával egyesülvén, más nap' útnak indúltunk; a' *Schalemen'* erdejében az ellenséggel szembe találkoztunk; és meg-lehetős heveségü viadal támodott. A' *Bernaiakkal* ágyuk is vóltak: én is két *Batalion* ágyukat és egy *Haubitzot* hozattam elő. Az ellenség kevés ellent-állás után, hátra vont, és a' *Frauenbrunni* halomra vette fel magát, itt szándékozván meg-állani: mi tehet itt is ujj rendet kéntelenítettünk formálni, hogy ötet ezen halomról le-mozdithassuk. Ez meg-esvén, ő, *Urtaffennél* újra szombe szállott vélünk: hanem innét is elnyomattatott. A' hátrálást azonban még itt is meg-lehetős renddel tette-meg. Most már annak a' nagy *Hárts-fás* érdőnek kö-szikláí között állapodott-meg, a' mely az *Almaringeni Hegy*nek a' *Koronája*. Ez itt egy majd-tsak-meg-nem-vehetetlen tábori poszt; egy pafsus által vágattatik keresztül, a' mely itt a' *Solothurnból Berna* felé menő ország-utat formálja. Az ellenséget jobbra kö sziklák' sorai, baira pedig erdő és motsár fe-

dezték; a' ki azzal az előre való vigyázással is élt, hogy az ország-utát bé-vegván, az azon való kererfztül-menetet lehetelenné tette. Maga hátul állott, és rettenetes módra tüzelt onnét ki-felé. Más-fél Brigadákat rendeltünk-ki ezen pofztnak el-foglalására. A' viaskodas egy óránál tovább tartott. Az Avangárda' vezérlője Brigáda-Vezér *Ruby*, 3 Kompániákat a' Köfzikkának meg-máfzására, néhány Kompániákat pedig a' motsáronn kererfztül az ellenség' bal szárnyára küldött-el; az alatt a' Lovas-Agyuzók is előre rukkoltak. Ily módonn minden felöll egyfzermind támodtatván-meg az ellenség, a' rendet és sok emberit el-vezettette — széljel kergettetett — 's minden ágyuit ott hagyni kéntelenítettett, —

A' Bernai halmokonn meg-egyszer öfzsze gyülekezett az ellenség, és ötödik ütközetet kezdett: Hufzárjaink azonban egyenesen az ő még meg-lévő ágyuikra rohanván, ha Bernából Capitulálás végett éppen ekkor Követek nem érkeztek volna ki, ez az egész sereg el-fogattatott volna, és az én Avangárdám, a' mely a' Bernai katonaság' útját el-vagta volna, a' kapuának bé zárattat-hatások előtt a' várban lett volna, —

„Hozzá kell adnom ezen környülállásokhoz továbbá, hogy Avangárdánk örökké két órányi távolságra verekedett a' tábor' dereka előtt, és mindenütt olyan nagy sebességgel haladott elő-felé, hogy Lovassaink troppban kéntelenítették

utánna nyomulni, Hány ágyut és puskaporos sze-keret nyertünk, még nem határozhatom-meg: a' hol a' félét találtunk, azonnal el-vettük. Tsak ugyan tartozunk az igazságnak meg vallani azt, hogy bámulást érdemel az, hogy azok a' seregek, a' melyek 300 ezrtendők-olta semmi háborut nem viseltek, öt ütközeteket egymás-utánn miként ál-lottanak-ki, úgy, hogy egy tsatázó mezőről alig kergettettek-el, 's már a' másikon igyekeztek meg-erősíteni magokat. —

„A' Gen. Brüne' Avángárdája is egyesítette a' vezérlésem alatt lévő sereggel Mártz. 6-dikára viradó éjjel magát; a' mely reggel a' Generál ma-ga is ide érkezett, és az /egész egyesült tábor fő vezérségét által vette. — „Az érdemes Brigáda-Vezér *Ruby*, 16 ágyukat vífzen hozzátok, melyeket a' Bernaiaktól vettünk-el, &c. — *Schauenburg*.

A' Bernaiak' vezítése ezen pár napi külömb-féle tsatákban, valami több mint 6 ezer embe-rekre tétetik. — „Ez a' város olyan móft (igy fejezi-ki egy Bernai levél az ott lévő környülállá-sokat) mint valami kábult, A' néhány száz ez-tendők ólta tartó tsendes szabadságból mint egy fel-rettentve, alig adhat hitelt a' szemei előtt fo-lyó dolgoknak. Azonn-kivül, hogy a' kafsák már ki-ürefsítették, még is minden nap' 18 ezer lónak való portziót, a' mellett a' katonaságnak, hust-kenyeret-bort-pálinkát kéntelenítettik adni Berna. Mind ezek mellett nem kifsebb nyughatatlanságot

okoz még az a' hír is, hogy mint Hollándiábann és a' Cisálpína Respublikábann történt, itt nálunk is bizonyos számu Frantzia katonaság fogna kofztonn maradni. „

Egy más Helvétziai levél Mártz. 16-dikánn: — „

„Kétségen kívül valónak látfzik lenni, hogy a' Helvétusok' Vezére Gen. *Erlach* el-esett légyen, és mint a' beszéd foly, tulajdon emberei által a' tsatázó helyen öletett-meg, a' kik úgy vélekedtek, hogy el-árultattak légyen. Midönn ezen emberek példa nélkül való vitézséggel tsatázvan és a' Frantziáknak minden lépésnyi földet igen drágán engedvén oda, a' Frantzia lovasokat és ágyuzókat még is mindenütt körülettek szémlélték, 's-töllök meg-verettettek vólna, ugy mentek arra a' gondolatra, hogy Vezérjeiktől el-árultattak légyen. Éppen így kezdettek volt a' Frantzia seregek ezen háborunak első efstendeje-bél^l táborozásfokban okoskodni, és mások is mind így szoktak tselekedni, a' kik azt hízik, hogy a' tsupa vitézséggel meg lehet felelni a' Taktikának és gyakorlotságnak. De leg főbb graditsánn vóltak ezen megtsalattatásnak mindenek felett a' Bernaiak. Ők az ő Öseiknek nagy és hires munkái által lelkésítettvén, a' *Murzeni* térséget a' magok ujj ditsőségek' mezejének reméllették lenni, elégségesnek tartván erre azt, ha most ők is olyan vitézen viselik magokat, mint Öseik viselték. A' Frantzia Vezér pedig az alatt meg-kerülte őket, és más útonn bé-ment Bernába. —

„Azt tsak ugyan meg-mutatták a' Bernaiak, hogy ők Ösöiknek méltó maradékai; kevesek fogadták-el' közzölök a' pardont; még haldokólva is tsatáztanak. Az afzszonyok férjeik melle't viaskodtak; és valami 4 százann hullottak-e'. Az ő tiszteik és vezérek, leg alább nagyobb részint, ártatlanok voltak; ha az ő bátorságok nem tökéletes volt is, de magok sem voltak árulók. Nehány Politikai és Hadi lépéseket lehet tsak a' Bernai Országgló-széknek hibául tulajdonítani. A' Frantzia országgal való alkudozásaibann, több meg-átalkodást mint-sem, hathatóságot mutatott; nem látta előre el, hogy a' több Kántonok' Contingentziájit is magához segedelemre kellett volna előbb gyűjteni, hogy-sem a' jó posztokról elszorittatott; seregeinek hátrálására kívántatható helyekről sem gondolkodott volt előre, a' melyek a' Lucerna, Uri, és Unterwalden Kántonok' nagy hegyei lehettek volna; ezek között oltalmazhatta volna jól magát a' malsa. A' Frantzia Országgló-szék, a' mely a' Helvétzia' meg-győzésére egyformájú hadi és politikai hathatóságot tartott szükségesnek lenni; és ezt úgy használta, mint azt: az egész Helvétzia ellen való Nemzeti hadból, tsak Solothúrn, Berna, és Freyburg ellen való hadat tsinált. Zürich, a' mely leg nagyobb segedelemmel lehetett volna Bernához, az alatt 14 napokig volt valamely hazafiak között való háboru formájú egyeneellenkezésbe bonyolodva. Tsak gráditsonként tette a' revoluzióra a' lépéseket. A' falusiak a' tiszta Demokráziát sürgették, a' Zürich-

béli városiak pedig, a' régi Aristokráziának valamely maradványait még tovább is meg-tartani igyekeztek. A' város' kapui néhány napokig bezarattatva tartattak a' minden oldalról való meg-támadtathatásra nézve. Így folytak a' dolgok egész Mártzius' 9-dikéig, a' mikor Bernának fel-adattatásáról a' Zürichi Magistrátus hirt vévén, egész hatalmát le-tette, és a' meg-támadtatott Kántonoknak segedelmekre indult Zürichi Contingentzia is meg-tért.

General *Schauenburg*, Solothurni születésű fia lévén, minekutánna Bernában a' tsendesség vízfő állittódott, innét Solothurnba vette útját: Gen. Brüne pedig, mint fő Vezér a' Helvetziai dólgek' organizálása végett, ekkor még Bernában maradt volt. Hanem mint az ólta a' Frantzia levelek kihirdették, számos tseréket tsinált a' Frantzia Directorium a' maga Generálisainak vezéri posztjaikban. P. o: Gen. Schauenburgot a' Helvetziába meg-telepedett egész Frantzia seregnek fő vezérévé, és a' Helvitziái ujj Republikának Organizálójává tette; Gen. Brünét pedig, Gen. Malsena' helyébe, az Olofz ország Frantzia tábor' fő vezérévé Romába küldötte. —

Mikor Mártzius' 9-dikénn Gen. Brüne a' Szabadság-fát a' Bernai Tanáts-ház előtt fel-állította volna, a' Provisorium Gubernium' Præsese *Frisching*, ilyen Oratzióval közföntötte a' Generálist — „Most már fenn-áll az Ur' Szabadság-fája, Hazafi

Generál! vajha hafznos gyümölcstöket teremne!
Amen.

Genevából, Mártz. 16-dikánn: — „

„Az itt lévő Frantzia Követ azt a' tanátsot adta közelébről ezen városnak, hogy jó lenne néki *Müblhausen* várofsának példája szerént, magát a' nagy nemzettel egyesíteni, mivel-hogy az ő boldogságának tsak így lehetne erőls lábra állítótódni. Ölszfe gyülekezevén a' Magiftrátus az ezen kinyilatkoztatás felett való tanátsközásra, egy váll-vonintás után az határozta a' voxolás által, hogy ily fontos dologban hirtelenkedni nem lehetvén, kérjenek gondolkodásra való időt.

„A' Bási Nemzeti Gyűlés Députatusokat küldött Gen. Schauenburghoz, jelentetvén, hogy ő az *Ochs'* Ur által Párisban kézfittetett ujj Constituziót el-fogadta légyen, és kérettetvén őtet, hogy a' Bási Kánton' földjén ne küldjön Frantzia seregeket kerezttül.

F r a n t z i a O r f z á g.

A' Directorium ilyen két pontokból álló rendelést adott-ki közelébről: — 1)ször. A' Romában és az egefz eddig való Ekklesia' Státfsaiban lévő Frantzia seregek, az Olofz táborral egygyé tétetnek — 2)ször. A' Corcyrai, Ithakai, az Egeum tengeri, a' Golói, Liamonei, és a' Liguriai vidékekenn lévő Frantzia fegyveres csoportok is, ha-

sonló-képpen ugyan azon egy Olofz tábor' részeiké lesznek.

Az Angliai Frantzia tábor két szárnyainak és derekának vezérlésesekre ki-neveztetett három Divisions Generálisok olyan rendelést tettek, hogy Párisból haladék nélkül az Oceanus partjaira utazzanak-el. Gen. *Desaix*, Havréto! fogva Antverpiáig a' jobb, Gen. *Kléber* Port-Malóto! fogva Rochefortig a' bal-szarnyát, Gen. *Kilmaine* pedig ezek között a' derekát, vezéreli ezen tábornak. —

(Erre az Angliába való ki-szállásra függesztette molt egész Europa a' maga figyelmetelenségének szemeit. Nem tsak a' közönséges béketség, hanem az egész világ' tsendesége eitől láttatik függeni. Minden alkadozások, a' melyek Frantzia Ország- és Anglia-között még eddig, leg inkább tsak más Hatalmanságok' közbenjárása által, és (hogy az ujj nyelvezés szerént szóljunk) mint egy tsak kéz alatt folytanak, még eddig minden jó kimenetel nélkül maradtanak. Frantzia Ország'nak kemények a' fel-tételei: Anglia is más felől, a' kinek nem annyira a' Rénus bal partjának mint Belgiumnak meg-tarthatása volt a' planumábann, nem kevesebbé álhatatos a' maga fel-tételeiben. Tsak Neptunusnak lehet egy vagy két hónapok alatt, ezt az egész pert decidálni, midönn vagy az engedelem, vagy minden, leszen a' sors-vetés. — A' Rénus bal partja' által-engedtetődésének hire is közönségessé lévén már Londonban, nagy sen-

sátziót okozott ott a' leg nagyobb Fábrikások között. A' nagyobb Anglus Politikusok azonban, erre nézve is a' Frantiáknak Anglia ellen tejendő expeditiójoknak ki-menetelétől függesztették-fel magokat.)

A' Frantziáknak Anglia ellen való egyéb készületeik közzé tartoznak a' következők is: — „

„A' tengeri Minister *Pleville*, Mártzius' 4-dikénn Brestbe meg érkezhén, hozzá fogott az ezen partokon lévő minden kikötő-helyekben találató se-
regeknek mustrálásokhoz, a' kik t, i. Angliába mennek. —

„Minden Anglusok, a' kik ezen kikötő helyekben találatnak, Mártzius' 6.dikánn áreszállattak, és a' tenger-partoktól 10 mértföld távolságra a' tartományok' belső részeire hordattattak. — „

„A' parolára ezen tenger partokon szabadon botsátatott Anglus hadi fogjok is, az ide leg-közelébb lévő és erre alkalmas helyekre vitettet-
tek el, a' melyeknek mindazáltal leg alább 10 mértföld távolságra kell lenni a' tenger-partoktól, &c. — Mind ezek fontos készületek — hanem mind ezeknek tökéletesülésekhez idő, és sok kedvező szerentse kívántatik.

T u d o s i t á s.

Némmémű hajlandóságot és tehetséget érezvén magamban, a' Mappák' részbe való metzészére, hasznosnak itéltem, kivált az Oskolákra nézve, ha ezeknek készíttésére adnám magamat. Ugyan ezenn tzelből metzsettem is már jó olvasható betűkkel két Mappát, t. i. Régi Görög-Ország, és Kis-Asia Mappáit: az 1-sőt ugyan Cellarius, a' másodikat pedig Koeler' nagyobb Mappái szerént, és az árrokat író-papíroson illuminálatlan, egyenként határoztam 5Krajtzárokra, minden 10-re reáadván egyet: azért azon Titt. Urak, a' kik ezen hasznos igyekezetet, 's-Oskoláiknak' részben való tökéletesedését előbb vinni kívánnyák; ha frankon tudósítani nem terhelhetnek (ily formán Pest in der fünf Lerchugasse im Staerkmacherischen Hause) a' mennyi kívántatik, örömet szolgálók, melyet avagy tsak azért is kívántam kihirdettetni, hogy meg-tudhassam, minémű indulattal fogadtatik jó igyekezetem; mely ha illendő kedvelséget fog találni; reményleni lehet a' szükségesebb Mappáknak, mind meg-bővülését mind meg-ótsóbbodását! külömben pedig hasznos, de kellen igyekezetemmel 's-szolgálatommal, én is kén-telen leszek el halgatni.

Karats Ferentz.

A' 25-dik Merkurhoz tartozó Toldalék.

Indult Bétsből Aprilis' 3-dikánn.

Ez a' 25-dik Merkur egy véletlen történet által Invalidulsa' tétetett vólt a' múlr posta naponn: melyre nézve akkor telyefséggel nem is tehette kötelefségit Olvasoinál. Mikor már annyira meg-született vólna, hogy mosdódni a' Konyhara ki vitédhetett, az a' ki az ölébe fogvasivitte ki feléü egy tablán, táblástól együtt ugy el-ejtette a' szegény gyermekeket, hogy minden izei özfzje omolván, a' ház-földian széljel szoródtak, és mi mellette álván, szomorkudtunk. De már ekkor semmi hafzna nem vólt a' sipánkodásnak. Az özfzje romlott Merkur marokkal fel-szedetett a' földről; ahoz értő emberekre bizatott; izei özfzje-rakattattak, és imé a' mai postánn mint Reconvalescens, ő is element — el.víven tsak ugyan bátorságnak okáért, még a' következő késéröket is magával:

O l o s z O r s z á g.

A' Romai Respublika béli Consulok igy nevezetnek: Cittadini vagy Citoyen *Riganti, Borelli, Constantini, Bassi, Pesuti, Arigoni* és *Angelucci*. Minilterek is vagynak mellettek, p. o. *Finántz*, *Jutic* 's több e'féle Minilterek. —

A' Kárdinálisok már most lafsan-lafsan, vagy magok mind el-távoztak Romából, vagy pedig a' kik ott akartak is maradni; erőszakkal ki-vitettek a' városból. —

D d

A' Romai Respublikának organizálására Genuából ide rendeltetett Citoyen *Faypoult*, meg-érkezett Romába. — A' Consulok azonban magok is botságtatják-ki egymás után a' dolgoknak Respublikai lábrá való állittódásokra tzelőző rendelkezéseket. A' tzimerek már, a' külső Hatalmások' Követiüket ki vévén, mind el töröltettek. Mindenek a' Romái Kokárdát köteleztetnek hordozni. Egész Roma várofsa ujj Hasábokra osztatott fel, melyek a' regi Romai nevekkel neveztettek el, p. o: *Capitolium'*, *Janiculus'*, a' *Vatican'*, *Pompéjus'*, *Pantheon'*, *Márs'*, a' *Quirinale'*, &c, Hasábjai. —

Már ujj Romai pénzek is verettettek, melyeknek egyik oldalokon *Consularis-Fascisok*, a' másik oldalokon pedig ezek a' szavak szemléltetnek: — „*Respublica Romana.*„

H e l v é t z i a.

Lausannéból irták közelébről, hogy a' Bernai Medvék, a' melyeket a' Frantziák, ketretzekbe pakkolva innét Páris felé a' Nemzeti vadas-kertnek gazdagítása végeti útnak indítottak, oda meg-érkeztek — A' Solothurni fegyveres házban a' többek között arra a' zászlóra is reá találván a' Frantziák, a' melyet a' Helvétusok 1476-ban a' Burgundusoktól a' *Murteni* tsatázó mezőn el vettek volt, mint ritkaságot ezt is el-küldötték Párisba. — Magokévá tették a' *Maria Stain* nevü hires Butsujáró helynek feles kintsit is, a' valami 1000 akó borral együtt, minekutánna az ott lévő Papságot, néhány idősöket ki-véve, onnét el-küldötték volna. —

A' Frantzia Directorium akarátja, az ujjabb levelek szerént már most az, hogy mind azok a' vidékek, a' melyek eddig Helvetziát tették, még a' *Pays-de-Vaud*, *Walis*, 's a' többek is ki nem vé-

tette, egy magában fenn-alló Respublikát formáljanak, ugy mindazáltal, hogy ennek a' Frantziákéval meg egyező Constituziója légyen, és a' leg előbbszőr ki-neveztetendő 5 Directorok, ne válóztassanak azokból a' Kantonokból, a' melyek fegyveres sereget rendeltének volt a' Frantzia Respublika ellen,

N é m e t O r s z á g.

Itt a' környülállások a' Frantzia Respublika' és Birodalom' békeiségére nézve, még mind ez ideig nem tökéletes fundamentomonn állanak. A' Frantziák Ehrenbreitstein' várát is minden modon kiakarnák tsikorni a' Birodalom' birtokából, holott pedig ez a' vár a' Réusonn innét vagy on; a' mely felett már fontos levelezések is folytak, rész szerént ott a' vár szomszédságaiban a' Frantzia és Német Generálisok között, rész szerént a' Rastadiban lévő Frantzia és Német Követségek között. Még semmi *decisió* nem tétethetett a' dologban. A' Frantia Követség utoljára oda allegált, hogy a' Directoriummal közleni fogja a' dolgot a' nevezett vár iránt fenn-forgó kérdésre nézve.

F r a n t z i a O r s z á g.

Ha olyan véres lesz az Anglusok', és Frantziák' egymás ellen való nagy kélzületeiknek kimenetele, mint a' milyen nagy az ő egymás ellen való fel-mérgesülések: rettenetes fog lenni. A' Frantziák már nem is Carthagónak, hanem *Ninivének* kezdik nevezni Londont. Egy Directoriális Biztos a' Helvetziai határ-szélen így fejezte-ki magát közelébről a' Frantzia Kép-viselő Tanátshoz irt levelében: — „

„ Helvétziának ujjá-születtetése, halálos döfés Angliának. Fogadjátok-el Hazafi Kép-viselők a'

Hazafiak' ajánlószavakat, a' melyeket én itt küldök hozzátok, a' melyekhez képezt én méltán gondolom, hogy Jónással együtt így kiálthatok fel: — „Még negyven napok, és *Ninive* nem lesz többé.,,

Hasonló fel-mérgezőlést jelent a' Frantzia Directoriumnak az a' közelébbi rendelése, hogy minden Frantzia országban lévő Angus fogjok, minden rang-béli külömbség nélkül, szorosan bezárattassanak mind addig, valameddig a' Angliai Országló-szék, az ott lévő Frantzia fogjokhoz a' népek' és emberiség' törvénye szerént nem fog viseltetni. —

Egy időtől fogva a' Frantzia földön megtaláltatott és el-fogattatott Emigránsoknak is irgalmatlanabbul kezdett folyni az állapotjuk. Sokak meg-ölvöldöztetnek közzüllök.

A' Cis-Alpina Respublikával szoros Szövetségre lépett a' Frantzia Országló-szék, a' mely közelébről már mind két Törvényhozó Tanácsok által is helybe hagyattatott. Ebben egyebek között arra is le-kötelezi a' Cis-Alpina Respublika magát: hogy Frantzia országnak minden háboruiból, mihelyest a' Frantzia országló-széktől az iránt requiráltatni fog, részt vészen; mihelyest pedig ezt a' requisitziót ő hozzá a' Frantzia országló-szék meg-telzi: a' Cis-Alpina Respublika azonnal minden erejét elő venni tartozik; külömben mind addig, míg a' Frantzia Országló-szék által meg nem hivattatik, tökéletes neutrálitást, fog tartani. Ennek felette a' Cis-Alpina Respublika függetlenségének fenn-tartatódhatása végett, mind addig 25 ezer Frantzia katona marad a' Cis-Alpina Respubliká földinn, míg ebben a' tekintetben a' két Respublika között ujj egyezés nem tétetik,